FOREIGN FINANCE
(Part-VII)

S. Madushanka

B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura

නම්‍ය විනිමය අනුපාතිකය

විදේශ විනිමයට පවතින ඉල්ලුම සහ සැපයුම මත විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් විය හැකි ය. එය නම්‍ය විනිමය අනුපාතික ක්‍රමය තුළ සිදු වේ.

නිදසුන :

වාණිජ බැංකුවල දිනපතා විවිධ විදේශ විනිමයවල අගයන් ප්‍රදර්ශනය කර ඇත.

එවැනි ප්‍රදර්ශන පුවරුවක විනිමය අනුපාතික වෙනස් වීම මත ආර්ථිකයේ විදේශ විනිමය මිලට ගැනීම සහ විකිණීම සිදු වේ.

ClassWork.LK

විදේශ විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් වීමට බලපාන සාධක කිහිපයක් ඇත.

- ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාම
- ප්‍රාග්ධන සංචලනය
- මිල විචලනය
- සමපේක්ෂණය
- ආර්ථික ශක්තිය
- රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති
- කොටස් වෙළෙඳපොළ කටයුතු
- දේශපාලණික තත්ත්වය

ClassWork.LK

<u>ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාම</u>

විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම සහ ප්‍රතිප්‍රමාණය වීම ස්ථාවර විනිමය අනුපාතයක් තුළ සිදු වේ.

විනිමය අනුපාතිකය ක්ෂය වීම සහ අගය ඉහළ යාම නම්‍ය විනිමය අනුපාතිකයක් තුළ සිදු වේ.

අපනයන හා ආනයන වෙළෙඳාමට පවතින ඉල්ලුම් සැපයුම් බලවේග මත විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් වේ.

නිදසුන් :

ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයනකරුවකුට එක්සත් රාජධානියේ ආනයනකරුවා ගෙවිය යුත්තේ ස්ටාර්ලින් පවුම්වලින් ය.

නිදසුනට අනුව විදේශ විනිමය සැපයුම ඉහළ යන විට රුපියලේ බාහිර අගය ඉහළ යයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආනයනකරුවකු ජපානයෙන් මෝටර් රථ ආනයනය කරන විට ජපානයේ අපනයන සමාගමට ගෙවිය යුත්තේ යෙන්වලින් ය.

නිදසුනට අනුව විදේශ විනිමය සඳහා ඉල්ලුම ඉහළ යාම නිසා දේශීය රුපියලේ බාහිර අගය ක්ෂය වීමට ලක් වෙයි.

ClassWork.LK

ප්‍රාග්ධන සංචලනය

විදේශ ආයෝජන ඉහළ යාම මගින් රටක ප්‍රාග්ධන සංචලනයක් නිසා විදේශ විනිමය සැපයුම ඉහළ යයි.

විදේශ විනිමය සැපයුම ඉහළ යන විට රුපියලේ බාහිර අගය ශක්තිමක් වේ.

මිල විචලනය

ආර්ථිකයේ භාණ්ඩ හා සේවාවල සාමාන්‍ය මිල මට්ටම උච්චාවචනය වීමට සාපේක්ෂව අන්තර්ජාතිකව ගනුදෙනු සිදු කරන රටවල භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල මට්ටම වෙනස් වීම විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් වීම කෙරෙහි බලපායි.

නිදසුන :

ශ්‍රී ලංකාවේ භාණ්ඩවල හා සේවාවල සාමාන්‍ය මිල මට්ටම ඉහළ යාමට සාපේක්ෂ ව ඉන්දියාවේ සාමාන්‍ය මිල මට්ටම පහළ යයි නම් ඉන්දියානු රුපියල්වලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ රුපියල්වල බාහිර අගය ක්ෂය වේ.

ClassWork.LK

සමපේක්ෂණය

විදේශ විනිමය එක් රැස් කිරීම හා විකිණීම මත විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් වෙයි. සමපේක්ෂණයේ යෙදෙන්නෝ විනිමය එක් රැස් කිරීම සහ විකිණීමේ කටයුතු සිදු කරති.

අනාගතයේ ලාභ ඉපයීම සඳහා විනිමය එක් රැස් කිරීම සිදු කරයි නම් එය විදේශ විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් වීම කෙරෙහි බලපායි.

රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති

රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිවල විනිමය ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීම නිසා ඒ රට තුළට ගලා ගෙන එන විනිමය සැපයුම ඉහළ යාම පහළ යාම සිදු විය හැකි ය.

එය විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් වීම කෙරෙහි බලපායි.

ClassWork.LK

කොටස් වෙළෙඳපොළ කටයුතු

කොටස් වෙළෙඳපොළ සක්‍රිය වීම විනිමය සැපයුම ඉහළ යාම සහ පහළ යාම කෙරෙහි බලපායි.

එය ද විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් වීම කෙරෙහි බලපායි.

දේශපාලණික තත්ත්වය

දේශපාලන ස්ථාවර වීම සහ අස්ථාවර වීම විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් වීම කෙරෙහි බලපායි.

නිදසුන් ඃ

ශ්‍රී ලංකාවේ වසර 30 ට ආසන්න කාලයක පැවති දේශපාලන අස්ථාවර බව විනිමය අනුපාතිකය ක්ෂය වීමට එක් හේතුවකි.

ClassWork.LK

විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය කිරීම

ස්ථාවර විනිමය අනුපාතිකයක් යටතේ මූල්‍ය අධිකාරීන් නිල විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් කිරීම නිසා විනිමය අනුපාතිය අවප්‍රමාණය කිරීම සහ ප්‍රතිප්‍රමාණය කිරීම සිදු වේ.

ගෙවුම් ශේෂයේ හිඟය අඛණ්ඩව පවතී නම් නිල විනිමය අනුපාතිකයට වඩා එය පහළ දැමීම විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය ලෙස හඳුන්වයි.

නම්‍ය විනිමය අනුපාතිකයක් යටතේ විනිමය අනුපාතිකය ක්ෂය වීමට ඉඩ සැලසිය හැකි ය.

විනිමය අනුපාතිකය ක්ෂය වීමක් යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ දේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ඒකකයේ අගය විදේශීය මුදලින් පහත වැටීම යි.

ClassWork.LK

නිදසුන :

සෘජු ප්‍රවේශයට අනුව අමෙරිකානු ඩොලරයේ මිල රුපියල් 100 ක්ව තිබී පසු ව එය රුපියල් 114 දක්වා ඉහළ ගියහොත් එයින් අදහස් කරන්නේ රුපියලේ විදේශ විනිමය වටිනාකමට පහළ වැටීමක් හෙවත් ක්ෂය වීමට පත් ව ඇති බව යි.

විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය හෝ ක්ෂය වීම අවස්ථා දෙකක් යටතේ සිදු වූවත් එහි ප්‍රතිඵලය එක හා සමාන වේ.

ClassWork.LK

<u>විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණයේ ආර්ථික ප්‍රතිවිපාක</u>

- ආනයනවල දේශීය මිල ඉහළ යාම
- පෙරට වඩා ආනයන වියදම් ඉහළ යාම
- දේශීය ඉල්ලුම ආනයනය මත රඳා පවතී නම් දේශීය උද්ධමනය ඉහළ යාම
- විදේශීය ණය වාරික හා පොලිය ඉහළ යාම
- සංචාරක ඉපයීම් ඉහළ යන අතර ගෙවුම් තුලන ලේඛනයේ සේවා ගිණුමේ ශේෂයට හිතකර වීම
- මැද පෙරදිග ඇතුලු රටවල ශ්‍රී ලාංකික සේවා නියුක්තයන්ගේ ප්‍රේෂණ ඉහළ යාම නිසා සංක්‍රාම ගිණුම යහපත් වීම
- ආනයන මිල ඉහළ යාම නිසා ආනයනය අධෛර්යවත් වී ආනයන ඉල්ලුම දේශීය භාණ්ඩ වෙත යොමු වීම

ClassWork.LK

- අපනයන භාණ්ඩ සඳහා ඉහළ ඉල්ලුමක් ඇති වී අපනයන ඉපයීම් ඉහළ යාම

නිදසුන :

සෘජු ප්‍රවේශය අනුව ඩොලරයේ වටිනාකම රුපියල් 100කි. ශ්‍රී ලංකාවේ ඇගලුම් අපනයක ඒකකයකට වටිනාකම රුපියල් 100 කි.

විනිමය අනුපාතික ක්ෂය වීමෙන් පසු ඩොලරයේ වටිනාකම රුපියල් 150 වූයේ නම් ඇගලුම් අපනයන ඒකකයකට ගෙවිය යුත්තේ ඩොලර් 0.66 කි. මේ නිසා අපනයන ඉල්ලුම ඉහළ යයි.

ClassWork.LK

විනිමය අනුපාතිකය ප්‍රතිප්‍රමාණය වීම

විනිමය අනුපාතිකය ප්‍රතිප්‍රමාණය යනු දේශීය මුදල් ඒකකයක මිල විදේශීය මුදල්වලින් ඉහළ යාම යි.

නිදසුන :

සෘජු ප්‍රවේශයට අනුව ඩොලරය රුපියල් 114කට හුවමාරුව තිබිය දී ඩොලරයේ මිල රුපියල් 100 දක්වා වෙනස් වුවහොත් එයින් ප්‍රකාශ වන්නේ විනිමය අනුපාතිකයේ අගය වැඩි වීමකි.

මින් පිළිබිඹු වන්නේ ඩොලරයට සාපේක්ෂ ව රුපියලේ අගය ඉහළ ගොස් ඇති නිසා රුපියල් මිල දී ගැනීමට ඉහළ ඩොලර් ප්‍රමාණයක් ගෙවිය යුතු බව යි.

නම්‍ය විනිමය අනුපාතිකයක් තුළ දී විනිමය අනුපාතිකය ඉහළ යා හැකි ය.

විනිමය අනුපාතිකය ප්‍රතිප්‍රමාණය වීම හෝ ඉහළ යාම හෝ නිසා ඇති වන ප්‍රතිඵලය එක සමාන වේ.

ClassWork.LK

විනිමය අනුපාතිකය ප්‍රතිප්‍රමාණය වීමේ ආර්ථික ප්‍රතිවිපාක

- ආනයනවල දේශීය මිල ගණන් පහළ යාම
- උද්ධමන අනුපාතිකය පහළ යාම (ආනයනය මත රඳා පවතී නම්)
- විදේශීය ණයවල දේශීය මූල්‍ය වටිනාකම පහළ යාම
- විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීමේ පිරිවැය අඩු වීම
- ආනයනවල දේශීය මිල පහළ යාම නිසා ආනයන ඉල්ලුම ප්‍රසාරණය වී ආනයන වියදම් ඉහළ යාම හා ඒ නිසා වෙළෙඳ ශේෂය කෙරෙහි අහිතකර බලපෑම
- අපනයනකරුවන්ට ලැබෙන විදේශ විනිමය ආදායම්වල දේශීය මුදලින් වටිනාකම අඩු වීම නිසා අපනයන අධෛර්යවත් වීම
- විදේශීය සේවා නියුක්තීන්ගේ ඉපයීම් සඳහා දේශීය මුදලින් වටිනාකම අඩු වීම නිසා සේවා නියුක්තයන්ට අවාසි වීම

ClassWork.LK

විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණයේ අපේක්ෂිත අරමුණු

- ගෙවීම් තුලන ලේඛනයේ දිගු කාලීන හිඟය අවම කිරීම
- ආනයන ඉල්ලුම අධෛර්යවත් කිරීම
- අපනයන සැපයුම ධෛර්යවත් කිරීම
- සේවා නියුක්තයන්ගේ ප්‍රේෂණ දිරිමත් කිරීම
- විදේශ ඍජු ආයෝජන ඉහළ නැංවීම

ClassWork.LK

විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණයේ අපේක්ෂිත අරමුණු සපුරාලීම සඳහා සපුරාලිය යුතු කොන්දේසි

- අපනයනය සඳහා විදේශිකයින්ගේ ඉල්ලුම මිල නම්‍ය වීම

- ආනයනය සඳහා ඇති දේශීය ඉල්ලුම මිල නම්‍ය වීම

- අපනයනය හා ආනයනය ඉල්ලුම වෙන් වෙන් ව ගත් විට මිල ඉල්ලුම් නම්‍යතාවක් නොපෙන්නුවත් එම දෙකෙහිම එකතුව මිල ඉල්ලුම් නම්‍යතාව එකට වැඩි අගයක් ගැනීම (මාර්ෂල්-ලර්නර් කොන්දේසිය).

- අපනයන පිළිබඳ දේශීය සැපයුම නම්‍ය වීම

- දේශීය මිල මට්ටම ස්ථාවර වීම

Class Work.LK

විනිමය අනුපාතිකය ක්ෂය වීම හෝ අවප්‍රමාණය කිරීමෙන් හෝ අපේක්ෂිත අරමුණු වෙත යාමට දේශීය මිල මට්ටම ස්ථාවර වීම අත්‍යවශ්‍ය සාධකයකි.

විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය කිරීමෙන් විදේශිකයන්ට ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන භාණ්ඩ මිල දී ගැනීම වාසිදායක විය හැකි ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ භාණ්ඩ හා සේවා මිල ඉහළ යාමක් සිදු වන්නේ නම් විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය කිරීමේ එම වාසිය නොලැබෙනු ඇත.

ClassWork.LK

2021
2022
2023

උසස් පෙළ

ගිණුම්කරණය
ආර්ථික විද්‍යාව
ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

2021
2022

සාමාන්‍ය පෙළ

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය

තනි හෝ කණ්ඩායම් පන්ති

(English & Sinhala Medium)

0763655550

S. Madushanka
B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)
University of of Sri Jayewardenepura